

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра організації виробництва, бізнесу та менеджменту

ДАНЬШИН ДМИТРО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

УДК 338.45.5:664

**Реферат
кваліфікаційної (магістерської) роботи**

**УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
ПІДПРИЄМСТВА**

*спеціальності 073 «Менеджмент»
(освітньо-професійна програма «Менеджмент і адміністрування»)*

Харків – 2019

Кваліфікаційна (магістерська) робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

к. е. н., доцент,

Орел Анна Миколаївна,

Харківський національний

технічний університет

сільського господарства

імені Петра Василенка,

доцент кафедри організації

виробництва, бізнесу та

менеджменту.

Захист відбудеться _____ грудня 2019 р. на засіданні екзаменаційної комісії у ХНТУСГ за адресою: 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44, ауд. 105

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми. Запровадження ринкової моделі економіки в Україні на сучасному етапі передбачає можливість формування передумов сталого економічного розвитку на основі раціонального використання підприємствами наявних ресурсів. Це у свою чергу вимагає від менеджерів підвищення відповідальності та обґрунтованості управлінських рішень. Досягнення вказаних напрямів організації управління не можливе без вдосконалення методів та механізмів розробки програм господарсько-фінансового розвитку підприємств.

Основною метою затвердження і реалізації програм розвитку є вирішення наявних проблем у відповідних сферах із максимально ефективним використанням ресурсів. За цих умов актуальною стає проблема підвищення ефективності організації прогнозування та планування в системі управління на мікроекономічному рівні.

Вагомий внесок у розвиток планування та прогнозування економічного розвитку мають як закордонні, так і вітчизняні вчені, зокрема: І. Ансофф, Г.В. Балабанова, В.Ф. Беседін, З.С. Варналій, А.С. Гальчинський, В.М. Гець, М.І. Долішній, С.І. Дорогунцов, Г.В. Ігнатов, О.І. Кулинич, С.В. Мочерний, Н.О. Парфенцева, В.І. Пила, С.І. Пирожков, М. Портер, Д.М. Стеченко, О.С. Чмир, М.Г. Чумаченко, та інші.

Сьогодні підприємства України розробляють стратегії розвитку, в основі яких є встановлення основних довгострокових цілей розвитку та кількісних і якісних значень прогнозних змін. Саме вибір таких напрямів серед яких: ефективність використання ресурсів, зростання рівня спеціалізації, формування нових форм взаємодії суб'єктів

господарювання, створення регіональних ринків, зниження рівня територіальних диспропорцій та ін. Організація планування регіонального розвитку передбачає програму конкретних дій влади щодо досягнення бажаних прогнозних орієнтирів.

Мета досліджень полягає у розробленні теоретико-прикладних пропозицій щодо застосування на підприємствах програми господарсько-фінансового розвитку з урахуванням обґрунтованих статистично параметрів розвитку.

Для реалізації поставленої мети передбачається вирішити наступні **завдання**:

— дослідити сутність господарсько-фінансової діяльності підприємства та програмного підходу управління;

— розглянути теоретичні основи статистичного прогнозування та моделювання;

— охарактеризувати основні показники та джерела інформації про результати управління господарською діяльністю підприємства міського транспорту;

— проаналізувати господарсько-фінансову діяльність досліджуваного підприємства за 2014-2018 рр.;

— здійснити індексний аналіз потенціалу розвитку підприємства;

— надати комплексну оцінку основних показників розвитку підприємства за 2014-2018 рр.;

— визначити та обґрунтувати на основі методу статистичних рівнянь залежностей основні напрями при плануванні розвитку підприємства;

— здійснити обґрунтування рівня основних індикаторів діяльності як норматив для складання передпланових розрахунків;

— скласти прогнози основних показників господарсько-фінансової діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження роботи є вдосконалення управління розвитком підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, аналітико-дослідницькі та проектно-рекомендаційні аспекти проблеми вдосконалення управління розвитком підприємства.

Методика дослідження включає систему статистико-економічних методів в поєднанні з теоретичними аспектами формування шляхів вдосконалення управління розвитком підприємства.

Для реалізації завдань дослідження використовувался метод статистичних рівнянь залежностей з метою удосконалення обґрунтування параметрів програм господарсько-фінансової діяльності підприємства в частині розроблення значень показників програми на етапі передпланових досліджень. Оскільки метод статистичних рівнянь залежностей дозволяє науково обґрунтовано здійснити розв'язання оберненої економічної задачі, то в дослідженні розв'язано такі теоретико-практичні завдання, що стосуються обґрунтування основних напрямів при плануванні розвитку, встановлення рівня основних індикаторів програми розвитку підприємства при здійсненні передпланових розрахунків, а також прогнозування основних показників господарсько-фінансової діяльності.

Достовірність отриманих результатів, висновків і пропозицій підтверджується розрахунками, застосуванням значного фактичного матеріалу.

Інформаційною базою для дослідження були відповідні закони України, матеріали Державної служби статистики України та Харківського обласного управління статистики, наукові розробки вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали наукових публікацій.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні шляхів вдосконалення управління розвитком підприємства. А саме:

удосконалено:

- формування адаптаційного механізму підвищення прибутковості підприємства шляхом впровадження ефективної програми розвитку, яка дозволить розширити коло споживачів та покращити статус підприємства;

набуло подальшого розвитку:

- прогнозування основних показників діяльності підприємства для встановлення закономірностей розвитку підприємства;

- визначення заходів з підвищення ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємства.

Практичне значення очікуваних результатів.

Опрацьовані автором кваліфікаційної (магістерської) роботи висновки та пропозиції, які були одержані в процесі дослідження, полягають в удосконаленні організації розробки програм господарсько-фінансової діяльності підприємства в частині розроблення значень показників програми на етапі передпланових досліджень, які можуть бути успішно застосовані в практичній діяльності менеджменту з метою підвищення рівня наукового супроводу процесу прийняття рішень в галузі розвитку підприємств.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень є основою для підвищення управління розвитком підприємства.

Основні положення, найважливіші результати дослідження, висновки та пропозиції автор магістерської роботи доповідав на студентських науково-практичних конференціях. Результати досліджень опубліковані у

збірниках тез міжнародних науково-практичних конференцій та форумів в 2018 - 2019 роках.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна (магістерська) робота складається із вступу 3 розділів, висновків та пропозицій. Загальний обсяг складає 110 сторінок комп'ютерного тексту, у тому числі 36 таблиць і 14 рисунків. Список використаних джерел містить 92 найменування.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи управління підприємством» розглянуто: сутність господарсько-

фінансової діяльності підприємства та програмного підходу управління; теоретичні основи статистичного прогнозування та моделювання та основні показники та джерела інформації про результати управління господарською діяльністю підприємства.

У другому розділі «Діагностика результатів управління господарсько-фінансовою діяльністю підприємства» здійснено економічну оцінку господарсько-фінансової діяльності підприємства; проведено індексний аналіз потенціалу розвитку підприємства та надано комплексну оцінку програмування розвитку підприємства.

У третьому розділі «Удосконалення управління підприємством на основі програмного підходу» розглянуто закономірності розвитку підприємства; обґрунтовано параметри програми розвитку підприємства та здійснено прогнозування основних показників діяльності на основі методу статистичних рівнянь залежностей.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній (магістерській) роботі здійснено теоретичне узагальнення аспектів управління розвитком та запропоновані шляхи вдосконалення управління розвитком підприємства.

За результатами дослідження зроблені наступні висновки теоретичного, методичного та прикладного характеру:

1. Система прогнозування, планування й розробки програм розвитку є важливою складовою загальної системи державного регулювання економічного й соціального розвитку та дієвим інструментом реалізації економічної політики держави.

2. Ефективна фінансово-господарська діяльність підприємства повинна базуватися на системі найважливіших фінансово-економічних показників. Від їх правильного вибору залежить прийняття управлінських рішень, що стосуються складу, структури та вартості активів, капіталу підприємства, обсягу виручки і прибутку від реалізації і способів їх досягнення.

3. Нові умови господарювання визначають поняття планування, як встановлення шляхів досягнення ефективності підприємства. Опрацювання статистичних даних здійснюють за допомогою їх зведення і групування, розрахунку відносних і середніх величин, показників динаміки й варіації, дисперсійного та індексного аналізу, а також статистичних рівнянь залежностей. Використання зазначених статистичних методів дозволяє здійснити комплексний аналіз розвитку з виявленням впливу на нього чинників – внутрішніх і зовнішніх, екстенсивних та інтенсивних, пов'язаних зі структурною політикою, пропорційністю, збалансованістю тощо.

4. Важливою вимогою кількісної оцінки залежностей економічних явищ є одержання достовірних висновків при вивченні малочисельних сукупностей одиниць статистичного спостереження. Метод статистичних рівнянь має істотну перевагу — вирішує обернену економічну чи технічну задачу та застосовується поряд з математичним методом кореляційно-регресійного аналізу для вивчення взаємозв'язків у нечисленних та численних сукупностях, а також при наявності кореляційної чи функціональної залежності.

5. Підприємство здійснює пасажирські перевезення на 19 маршрутах. Крім перевезення пасажирів підприємство виконує інші додаткові послуги, а саме: надає в оренду нежитлові приміщення, розміщує рекламу, здійснює послуги роботи механізмів та нерегулярні

перевезення, організовує роботу роздрібної торгівлі у громадському харчуванні. Середній строк експлуатації пасажирського транспорту на 01.01.2018 р. складав 22,1 роки.

6. Виручка від реалізації (обсяг товарної продукції) є основним джерелом коштів підприємства. Загальна кількість перевезених пасажирів за 2018 рік склала 34519,1 тис. пасажирів. Зібрана плата за проїзд в транспорті загального користування склала 20386,4 тис. грн., що на 3463,9 тис. грн. або на 20,5% більше, ніж за 2017 рік. Виторг на 1 км від перевезення пасажирів склав 4,88 грн. і відповідно до 2017 року збільшився на 17,3%.

7. Індексний аналіз потенціалу розвитку підприємства на основі показників рентабельності його діяльності свідчить, що у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. сума прибутку зменшилась на 5521 тис. грн. Ця величина зміни суми прибутку на 0,004% сформувалась за рахунок збільшення обсягу реалізованої продукції (+0,2 тис. грн.) і на 100,004% – внаслідок зменшення рівня рентабельності (+9,4 тис. грн.).

8. Перехід економіки на ринкові відносини зумовлює необхідність розрахунку економічних нормативів, які ефективно та науково обґрунтовано можна встановити на основі методу статистичних рівнянь залежностей.

9. Встановлено стійку залежність між результативною ознакою (обсяг доходів підприємства) та двома чинниковими показниками: “Середньорічна продуктивність праці працівника, тис. грн., x ” та “Фондовіддача, грн., z ”. На основі множинного рівняння досліджуваної залежності визначено, що більш значний вплив на обсяг доходу в динаміці має чинник “Фондовіддача, грн., z ” (частка впливу цього чинника на результативну ознаку сягає 60 %).

10. Здійснено нормативні розрахунки рівнів чинників, які формують обсяг доходів підприємства. Встановлено, що: зростання середньорічної продуктивності праці працівника на одну тис. грн. зумовить ріст обсягу доходу на 32390,04 тис.грн.; зростання фондівддачі на одну грн. призведе до зростання обсягу доходу на 21324,74 тис.грн.; сукупне зростання чинників на нормативну величину призведе до зростання обсягу доходу на 5745,06 тис. грн.

11. За результатами розв'язання оберненої статистичної задачі встановлено, що для збільшення обсягу доходу на 100 тис. грн. необхідно збільшити середньорічну продуктивність праці працівника на 0,13 тис. грн. і покращити рівень фондівддачі на 0,01 грн. Для поглибленого економіко-статистичного дослідження процесів організації розробки програм господарсько-фінансової діяльності на прикладі розв'язано на основі методу статистичних рівнянь залежностей наступні завдання: а) прогнозування можливого розвитку досліджуваних основних показників за останні п'ять років (2014-2018 рр.); б) обґрунтування прогнозного рівня основних показників діяльності підприємства.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

1. Даньшин Д.О. Удосконалення системи управління розвитком персоналу/ Д.О. Даньшин, Ю.О. Марченко// Актуальні питання сучасної економічної науки: колективна монографія. – Полтава: ПДАА, 2019 (у друці).

2. Даньшин Д.О. Розробка стратегії розвитку підприємства/ Д.О. Даньшин, К.В. Тур// Молодь в науці:

здобутки, проблеми, перспективи: збірник тез доповідей. – Харків: ХТЕІ, 2019.– С. 65 – 68.

АНОТАЦІЯ

Даньшин Д.О. Удосконалення управління розвитком підприємства.

В кваліфікаційній (магістерській) роботі автором розглянуто теоретичні, методичні та прикладні аспекти системи управління розвитком підприємства. Проаналізована динаміка ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства. Наведені перспективні напрями удосконалення системи управління розвитком підприємства. Здійснено прогнозування основних показників діяльності підприємства для встановлення закономірностей розвитку підприємства.

Ключові слова: управління розвитком, прогнозування, статистичні методи, програма розвитку.

SUMMARY

Danshin D.O. Improvement of enterprise development management.

In the diploma master's work the author considers theoretical, methodical and applied aspects of the enterprise development management system. The dynamics of efficiency of production and economic activity of the enterprise is analyzed. The perspective directions of improvement of the enterprise development management system are given. The prediction of the main indicators of activity of the enterprise for establishment of patterns of development of the enterprise is carried out.

Keywords: development management, forecasting, statistical methods, development program.

Комп'ютерний набір і верстка
Д.О. Даньшин

Підп. до друку __.__.2019. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9. Тираж 10 прим.
